

ŚRILA VIŚVANATHA CAKRAVARTĪ ṬHĀKURA
(1626-1708)

De levensgeschiedenis van Srīla Viśvanatha Cakravartī Ṭhākura

Srīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura verscheen in een brahmaanse familie in de gemeenschap van Rāḍhīya uit het district Nadiyā in West-Bengalen. Hij was gevierd bij de naam Hari-vallabha en had twee oudere broers, Rāmabhadra en Raghunātha. In zijn jeugd volbracht hij zijn studie grammatica in het dorp Devagrāma. Daarna bestudeerde hij devotionele geschriften bij zijn geestelijk leermeester aan huis in het dorp Śaiyadābāda in het district Mursīdābād. Toen hij in Śaiyadābāda woonde, schreef hij *Bhakti-rasāmṛta-sindhu-bindu*, *Ujjvala-nīlamanī-kiraṇa* en *Bhāgavatāmṛta-kaṇā*. Kort daarna ontrok hij zich aan het huiselijke leven en ging naar Vṛndāvana, waar hij diverse andere boeken en commentaren schreef.

Na het verdwijnen van Śrī Caitanya Mahāprabhu en de zes Gosvāmī's van Vraja bleef de stroom onvermengde toewijding (*śuddha-bhakti*) doorvloeien onder invloed van drie grote persoonlijkheden: Śrī Narottama dāsa Ṭhākura, Śrīnivāsa Ācārya en Śrī Śyāmānanda Prabhu. Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura is vierde in de disciplinaire opvolging afkomstig van Śrīla Narottama dāsa Ṭhākura.

De discipel van Śrīla Narottama dāsa Ṭhākura, Śrīla Gaṅgā-nārāyaṇa Cakravartī Mahāśaya, woonde in Bālūcara Gambhilā in het district Murśidābād. Hij had een dochter genaamd Viṣṇupriyā, maar geen zoons en hij adopteerde de toegewijde, Śrī Kṛṣṇa-caraṇa. Kṛṣṇa-caraṇa was de jongste zoon van een andere leerling van Śrīla Narottama dāsa Ṭhākura, genaamd Rāmakṛṣṇa Bhaṭṭācārya, uit de brahmaanse gemeenschap van Vārendra. Śrī Kṛṣṇa-caraṇa's leerling was Śrī Rādhāramaṇa Cakravartī, de geestelijk leermeester van Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura.

In *Sārārtha-darśinī*, Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura's commentaar op *Śrīmad-Bhāgavatam*, heeft hij het volgende vers geschreven aan het begin van de vijf hoofdstukken, die de *rāsa*-dans (*Rāsa-pañcādhyāyī*) beschrijven.

*śrī-rāma-kṛṣṇa-gaṅgā-caraṇānnatvā gurūnuru-premnaḥ
śrīla-narottama-nātha śrī-gaurāṅga-prabhuṁ naumi*

Hier verwijst de naam 'Śrī Rāma' naar Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura's geestelijk leermeester Śrī Rādhāramaṇa; 'Kṛṣṇa' verwijst naar zijn grootvader geestelijk leermeester Śrī Kṛṣṇa-caraṇa; 'Gaṅgā-caraṇa' verwijst naar zijn overgrootvader geestelijk leermeester Śrī Gaṅgā-caraṇa; 'Narottama' verwijst naar zijn betovergrootvader geestelijk leermeester Śrīla Narottama dāsa Ṭhākura; en het woord *nātha* verwijst naar Śrī Lokanātha Gosvāmī, de geestelijk leermeester van Śrīla Narottama Ṭhākura. Op deze manier biedt hij zijn eerbetuingen aan allen in zijn disciplinaire opvolging tot en met Śrīman Mahāprabhu.

Afwijzing van de opvattingen van de atibādī¹ Rūpa Kavirāja

Hemalatā Ṭhākuraṇī was de geleerde Vaiṣṇavī dochter van Śrīnivāsa Ācārya. Een vervreemde leerling van haar, genaamd Rūpa Kavirāja, bedacht zijn eigen doctrine, die de filosofische conclusies van het Gauḍīya Vaiṣṇavisme tegenspraken. Hij leerde, dat de positie van *ācārya* alleen kon worden bekleed door iemand in de wereldverzakende levensorde – nooit door een burger. Rūpa Kavirāja veronachtzaamde de noodzaak om

¹ Een lid van een van de elf ongeauthoriseerde gemeenschappen van *sahajiyā*, die hun eigen methoden voor toegewijde dienst bedenken.

vidhi-mārga (het pad van gereguleerde, devotionele beoefening) te volgen en propageerde een zogenaamde *rāga-mārga* (doctrine van spontane affectie), die ongedisciplineerd en onorderlijk was. Zijn nieuwe leer stelde, dat men horen en chanten achterwege kon laten en *rāgānuga-bhakti* kon volgen door middel van herinnering alleen. Hierdoor heeft Hemalatā Ṭhākuraṇī ervoor gezorgd, dat Rūpa Kavirāja werd geroyeerd uit de Gauḍīya Vaiṣṇava gemeenschap. Sindsdien kennen de Gauḍīya Vaiṣṇava's hem als een *atibāḍī*.

Gelukkig was in die tijd Śrīla Cakravartī Ṭhākura aanwezig en hij weerlegde de verkeerde conclusies van Rūpa Kavirāja in zijn *Sārārtha-darsinī* commentaar op het Derde Canto van *Śrīmad-Bhāgavatam*. Śrīla Cakravartī toonde onweerlegbaar aan, dat gekwalificeerde, burgerlijke nakomelingen van een *ācārya* als *ācārya* mogen optreden. Hij zei, dat het onwettig is en tegen de stellingen van de geschriften indruist, wanneer ongeschikte nakomelingen van *ācārya*-families de titel 'Gosvāmī' aannemen door hun begeerte naar discipelen en rijkdom.

De burgerleerlingen in de lijn van de zoon van Śrī Nityānanda Prabhu, Vīrabhadra, en de nakomelingen van de gediskwalificeerde zonen van Śrī Advaita Ācārya kennen de titel 'Gosvāmī' toe aan anderen en aanvaardden zelf de titel, maar dit wordt door Vaiṣṇava *ācārya*'s als onjuist beschouwd. Hoewel Śrīla Cakravartī

Ṭhākura als *ācārya* optrad, gebruikte hij nimmer de titel 'Gosvāmī', waarmee hij de dwaze en ongeschikte nakomelingen van de tegenwoordige *ācārya*-families een voorbeeld geeft.

Het beschermen van de standaard van de Gauḍīya Vaiṣṇava sampradāya door Śrīla Baladeva Vidyābhūṣaṇa

Op oudere leeftijd bevond Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura zich meestentijds in een halfbewuste of innerlijke staat en was diep verzonken in *bhajana*. In die tijd barstte een debat los in Jaipur tussen de Gauḍīya Vaiṣṇava's en de Vaiṣṇava's, die de leer volgden van *svakīyā*, Kṛṣṇa's spel en vermaak in de smaak van echte liefde.

De Vaiṣṇava's uit het vijandelijke kamp (in de lijn van Śrī Rāmānuja) hadden Koning Jaya Singh II van Jaipur doen geloven, dat de verering van Śrīmatī Rādhikā samen met Śrī Govindadeva door de geschriften niet wordt onderbouwd. Hun overtuiging was, dat de naam van Śrīmatī Rādhikā in de *Śrīmad-Bhāgavatam*, noch in de *Viṣṇu Purāṇa* wordt genoemd en dat Ze nooit met Śrī Kṛṣṇa door een Vedisch ritueel in de echt werd verbonden.

De tegendraadse Vaiṣṇava's beweerden verder, dat de Gauḍīya Vaiṣṇava's niet tot een erkende *sampradāya*, een disciplinaire opvolging, behoorden. Sinds 's men-

senheugenis zijn er vier Vaiṣṇava *sampradāya's* geweest: de Śrī *sampradāya*, de Brahmā *sampradāya*, de Rudra *sampradāya* en de Sanaka (Kurmāra) *sampradāya*. In dit tijdperk van Kali zijn de leidende *ācārya's* van deze vier *sampradāya's* achtereenvolgens Śrī Rāmānuja, Śrī Madhva, Śrī Viṣṇusvāmī en Śrī Nimbāditya. De Rāmānuja Vaiṣṇava's zeiden, dat Gauḍīya Vaiṣṇava's zich buiten deze vier *sampradāya's* bevonden en daarom geen zuivere lijn van geestelijk leermeesters hadden. Verder beweerden ze, dat de Gauḍīya Vaiṣṇava's niet in een erkende, Vaiṣṇava disciplinaire lijn konden volgen, omdat ze niet over een eigen commentaar op de *Brahma-sūtra* (ook bekend als *Vedānta-sūtra*) beschikten.

Mahārāja Jaya Singh wist, dat de vooraanstaande Gauḍīya Vaiṣṇava *ācārya's* van Vṛndāvana volgelingen waren van Śrīla Rūpa Gosvāmī en riep hen naar Jaipur om de uitdaging van de Śrī Rāmānuja Vaiṣṇava's aan te nemen. De hoogbejaarde Śrīla Cakravartī Ṭhākura werd volkomen geabsorbeerd door de transcendentale zegen van *bhajana* en vaardigde daarom zijn leerling, Śrīla Baladeva Vidyābhūṣaṇa, af naar de conferentie in Jaipur. Gauḍīya Vaiṣṇava *vedāntācārya* Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa, het kroonjuweel van de afvaardiging van geleerden en de grootste, verheven leraren van Vedānta vertrok naar Jaipur vergezeld door de leerling van Śrīla Cakravartī Ṭhākura, Śrī Kṛṣṇadeva.

De kasten-*gosvāmī*'s waren hun eigen relatie met de Madhva *sampradāya* vergeten en brachten geen respect op voor het doctrinaire gezichtspunt van de Gauḍīya Vaiṣṇava's door te zeggen, dat dit geen relatie had met de Vedānta. Dit veroorzaakte aanzienlijke onrust onder de ware Gauḍīya Vaiṣṇava's. Maar Śrīla Baladeva Vidyābhūṣaṇa gebruikte onweerlegbare logica gecombineerd met krachtig schriftuurlijk bewijs om aan te tonen, dat de Gauḍīya *sampradāya* een zuivere Vaiṣṇava *sampradāya* is, die afkomstig is uit de lijn van Śrī Madhvācārya. Śrīla Jīva Gosvāmī, Śrīla Kavi Karṇapūra en andere, voorgaande *ācārya*'s aanvaardden dit ook als feitelijk. De Gauḍīya Vaiṣṇava's accepteren *Śrīmad-Bhāgavatam* als het authentieke commentaar op de *Vedānta-sūtra*. Om deze reden had niemand in de Gauḍīya Vaiṣṇava *sampradāya* een afzonderlijk commentaar op de *Vedānta-sūtra* geschreven.

De naam van Śrīmatī Rādhikā, de verpersoonlijking van het pleziervermogen (*hlādinī-śakti*) en de eeuwige geliefde van Śrī Kṛṣṇa, wordt in verscheidene Purāṇa's genoemd. In het hele *Śrīmad-Bhāgavatam*, vooral in het Tiende Canto in relatie tot de beschrijving van Kṛṣṇa's spel en vermaak in Vṛndāvana, wordt indirect en discreet aan Śrīmatī Rādhikā gerefereerd. Slechts *rasika* en *bhāvuka* toegewijden, die op de hoogte zijn met de conclusies van de geschriften, kunnen dit vertrouwelijke mysterie begrijpen.

Staande de vergadering in Jaipur weerlegde Śrīla Baladeva Vidyābhūṣaṇa de argumenten en twijfels van de tegenpartij, die door zijn presentatie tot zwijgen was gebracht. Hij stelde vast, dat de Gauḍīya Vaiṣṇava's zich bevinden in de disciplinaire opvolging van Śrī Madhvācārya. Ondanks zijn overwinning echter, kon de strijdende tegenpartij niet aanvaarden, dat de Gauḍīya *sampradāya* een zuivere Vaiṣṇava lijn is, want de Gauḍīya's hadden geen commentaar op de *Vedānta-sūtra* geschreven. Toen heeft Śrīla Baladeva Vidyābhūṣaṇa het bekende Gauḍīya commentaar, *Śrī Govinda-bhāṣya*, gecomponeerd. De eredienst van Śrī Śrī Rādhā-Govinda nam wederom een aanvang in de tempel van Śrī Govindadeva en de geldigheid van de Śrī Brahma-Madhva-Gauḍīya *sampradāya* werd stevig verankerd.

Op gezag van Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura was Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa in staat zijn *Śrī Govinda-bhāṣya* te schrijven en de relatie van Gauḍīya Vaiṣṇava's met de Madhva *sampradāya* aan te tonen. Hierover mag geen twijfel bestaan. De zege van Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura, die hij in naam van de Gauḍīya Vaiṣṇava *sampradāya* binnenhaalde, zal met gouden letters worden gedocumenteerd in de annalen van het Gauḍīya Vaiṣṇavisme.

Het begrijpen van de betekenis van de kāma-gāyatrī door de genade van Śrīmatī Rādhikā

In zijn *Mantrārtha-dīpikā* beschrijft Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura een bijzonder voorval. Toen hij eens de Śrī Caitanya-caritāmṛta zat te lezen, kwam hij langs een vers (*Madhya-līlā* 21.125), dat de betekenis van de *kāma-gāyatrī-mantra* beschreef,

*kāma-gāyatrī-mantra-rūpa, haya kṛṣṇera svarūpa,
sārdha-cabbiśa akṣara tāra haya
se akṣara 'candra' haya, kṛṣṇe kari' udaya,
tri-jagat kailā kāmamaya*

De *kāma-gāyatrī* is identiek met Śrī Kṛṣṇa. In deze koning der mantra's staan vierentwintig en een halve lettergreep en iedere lettergreep is een volle maan. Deze manenkluster heeft de maan van Śrī Kṛṣṇa laten rijzen en heeft de drie werelden met *prema* overgoten.

Dit vers bevestigt, dat de *kāma-gāyatrī* is gecomponeerd uit vierentwintig en een halve lettergreep, maar ondanks diep nadenken kon Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura er niet achter komen, welke lettergreep in de *mantra* de halve was. Hij ploos boeken over grammatica na, de Purāṇa's, de Tantra's, geschriften over toneel en retoriek en andere grote teksten. Onder de klinkers en medeklinkers in Śrī *Harināmāmṛta-vyākaraṇa*, de grammaticale methodologie van Śrī Jīva Gosvāmī, kon hij slechts vijftig letters vinden. Hij bestudeerde

de opbouw van letters in teksten, zoals *Māṭṛkānyāsa*, en in de *Rādhikā-sahasra-nāma-stotra* van de *Bṛhan-nāradya Purāṇa* trof hij aan, dat Vṛndāvaneśvarī Śrīmatī Rādhikā ook genoemd wordt Pañcāśad-varṇa-rūpiṇī, iemand met een vorm gecomponeerd uit vijftig lettergrepen. In alle literatuur, die hij bestudeerde, echter, trof hij slechts vijftig klinkers en medeklinkers aan. Er werd niet gesproken over een halve lettergreep.

Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura's begon te twijfelen. Hij vroeg zich af, of Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī in zijn geschrift misschien een vergissing had gemaakt. Dit kon natuurlijk niet mogelijk zijn, want Śrīla Kavirāja is alwetend en daardoor vrij van materiële gebreken, zoals het verzeild raken in illusie of het maken van vergissingen.

Als de stomme letter 't' (in de laatste letter van de *kāma-gāyatrī*) als halve lettergreep zou worden beschouwd, zou Srila Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī zich schuldig hebben gemaakt aan wanorde, want in de *Śrī Caitanya-caritāmṛta* (*Madhya-līlā* 21.126) heeft hij de volgende beschrijving gegeven,

sakhī he! kṛṣṇa-mukha – dvija-rāja-rāja
kṛṣṇa-vapu-simhāsane, vasi' rājya-śāsane,
kare saṅge candrera samāja
dui gaṇḍa sucikkaṇa, jini' maṇi-sudarpaṇa,
sei dui pūrṇa-candra jāni
lalāṭe aṣṭamī-indu, tāhāte candana-bindu,

*sei eka pūrṇa-candra māni
kara-nakha-cāndera ṭhāṭa, vaṁṣī-upara kare nāṭa,
tāra gīta muralīra tāna
pada-nakha-candra-gaṇa, tale kare nartana,
nūpurera dhvani yāra gāna*

In deze versregels beschrijft Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī het gelaat van Śrī Kṛṣṇa als de eerste volle maan; Zijn wangen als twee vollere manen; de stip sandalhout boven op Zijn voorhoofd is de vierde vollemaan; en precies hieronder staat de maan van de achtste dag (*aṣṭamī*), met andere woorden een halve maan. Volgens deze beschrijving is de vijfde lettergreep een halve lettergreep. Maar als de stomme 't', de laatste letter van de *kāma-gāyatrī-mantra*, wordt beschouwd als een halve lettergreep, kan de vijfde lettergreep niet als zodanig worden aangemerkt.

Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura bevond zich in een moeilijke impasse, want hij kon de mysterieuze halve lettergreep niet ontcijferen. Hij kwam tot de slotsom, dat hij niet in staat zou zijn de eerbiedwaardige godheid van de *mantra* te bevatten, als de lettergrepen zich niet zouden openbaren. Hij besloot, dat het beter was te sterven, indien hij de audiëntie van de godheid van de *mantra* niet kon verkrijgen. Terwijl hij dit dacht, vertrok hij 's nachts naar de oever van Śrī Rādhā-kuṇḍa om zijn leven op te geven.

Nadat de tweede helft van de nacht was verstreken, viel Śrī Cakravārī Ṭhākura in een lichte sluimer, terwijl de dochter van Vṛṣabhānu Mahārāja, Śrīmatī Rādhikā, voor hem verscheen. "O Viśvanātha, O Hari-vallabha," zei Ze liefdevol, "treur niet. Datgene, wat Śrīla Kṛṣṇadāsa Kavirāja heeft geschreven, is de absolute waarheid. Met Mijn zegen kent hij alle innerlijke gevoelens van Mijn hart. Twijfel niet over zijn uitspraken. De *kāma-gāyatrī* is een *mantra* om Mijn grote geliefde en Mij te eren en door de lettergrepen van deze *mantra* worden we aan de toegewijden geopenbaard. Niemand is in staat Ons te kennen zonder Mijn goedheid. De halve lettergreep wordt beschreven in het boek, *Varnāgama-bhāsvat*. Na het raadplegen van deze tekst kon Śrī Kṛṣṇadāsa Kavirāja de werkelijke identiteit van de *kāma-yāyatrī* bepalen. Bestudeer dit boek en deel zijn betekenis mee voor het welzijn van alle trouwe mensen."

Toen hij deze instructie hoorde van Vṛṣabhānūnandinī Srimati Rādhikā Zelf, stond Śrīla Cakravartī Ṭhākura op en slaakte een grote zucht van verlichting, "O Rādhā, O Rādhā!" Toen hij bij zijn positieven kwam, ging hij over tot de uitvoering van de opdracht van Śrīmatī Rādhikā.

Volgens de aanwijzing van Śrīmatī Rādhikā wordt de letter "-ya" voorafgaand aan "vi-" in de *mantra* als een halve lettergreep beschouwd en alle andere lettergrepen zijn hele lettergrepen, of volle manen.

Dus door de zegen van Śrīmatī Rādhikā raakte Śrīla Visvanatha Cakravartī Ṭhākura op de hoogte van de diepe betekenis van de *mantra*. Hij kreeg een rechte reekse verschijning van zijn eerbiedwaardige godheid en in zijn innerlijke, volmaakt spirituele lichaam (*siddha-deha*) was hij in staat om deel te nemen aan het eeuwige spel en vermaakt van Kṛṣṇa als Zijn geliefde metgezel. Hij installeerde de *murti* van Śrī Gokulānanda op de oever van Rādhā-kuṇḍa en terwijl hij zich daar had gevestigd, ervoer hij de zoetheid (*mādhurya*) van het eeuwige tijdverdrijf van Śrī Vṛndāvana. Dit was de periode, waarin hij zijn *Sukha-vartinī* commentaar schreef op *Ānanda-vṛndāvana-campūḥ* van Śrīla Kavi Karṇapūra en stelde daarin,

rādhā-parastīra-kuṭīra-vartinah
prāptavya-vṛndāvana-cakravartinah
ānanda-campū-vivṛti-pravartinah
sānto-gatir me sumahā-nivartinah

Ik, Cakravartī, laat alle andere zaken volkomen achterwege en verlang alleen om Śrī Vṛndāvana te bereiken. Terwijl ik in een eenvoudige hut leef op de oever van Śrī Rādhā-kuṇḍa, de meest verheven plaats in het spel en vermaak van Śrī Rādhā, schrijf ik dit commentaar op *Ānanda-vṛndāvana-campūḥ*.

Śrīla Cakravartī Ṭhākura bracht zijn oudedag grotendeels door in een volkomen innerlijke, of halfbewuste

staat en was diep verzonken in *bhajana*. Zijn belangrijkste leerling, Śrī Baladeva Vidyābhūṣaṇa, nam de verantwoording over voor het onderrichten van de geschriften.

De herbevestiging van de leer van parakīyā

Toen een lichte afname van de invloed van de zes Gosvāmī's in Śrī Vṛndāvana plaats had, ontstond er onenigheid rond de doctrines van echtelijke liefde (*svakīyāvāda*) versus amoureuze liefde (*parakīyāvāda*). Teneinde misvattingen met betrekking tot *svakīyāvāda* uit de weg te ruimen, schreef Śrīla Cakravartī Ṭhākura *Rāga-vartma-candrikā* en *Gopī-premāmṛta*, die beide vol staan met schriftuurlijk filosofische conclusies. Daarna toonde hij aan in zijn commentaar op het vers, *laghutvam atra yat proktam* in Śrī *Ujvala-nīlamanī* (1.21), dat de theorie van *svakīyā* verkeerd was en vestigde het begrip *parakīya* aan de hand van schriftuurlijk bewijs en onweerlegbare argumenten. In zijn *Sārārtha-darśinī* commentaar op het *Śrīmad-Bhāgavatam* gaf hij een sterke onderbouwing van *parakīyā-bhāva*.

Toen eens bepaalde geleerden zich keerden tegen de conclusies van Śrīla Cakravartī Ṭhākura over de verering van Śrī Śrī Rādhā-Kṛṣṇa in de stemming van *parakīyā*, versloeg hij hen met hogere kennis en een glasheldere redenering. Uit jaloezie besloten de ge-

leerden hem te vermoorden. Ze wisten, dat Śrī Cakravartī in de vroege ochtend de gewoonte had om rond Śrī Vṛndāvana te lopen, en verscholen zich in een dicht begroeid, donker struikgewas en wachtten af, totdat hij langs kwam. Toen zijn tegenstanders hem zagen naderen, verdween hij plotseling en in zijn plaats verscheen een mooi, jong meisje van Vraja, die met haar vriendinnen bloemen plukte.

De geleerden vroegen het meisje, "Lief kind, zojuist kwam een groot toegewijde deze kant op. Heb je gezien, waar hij naartoe ging?" Het meisje antwoordde, dat ze hem had gezien, maar niet wist, waar hij naartoe was gegaan. Haar verbijsterende schoonheid, milde glimlach, elegante bewegingen en zijdelingse blikken boeiden de geleerden. Hun hart smolt en alle onzui-verheden in hun hoofd verdwenen. Ze vroegen het meisje wie ze was en ze antwoordde, "Ik ben een dienaars van Śrīmatī Rādhikā. Ze is op dit moment in het huis van haar schoonfamilie in Yāvaṭa en Ze heeft me weggestuurd om hier bloemen te plukken." Toen ze dit had gezegd, verdween het meisje en in haar plaats zagen de geleerden Śrīla Cakravartī Ṭhākura weer. Ze vielen aan zijn voeten en baden om vergeving. Hij vergaf hen allemaal. Er hebben in het leven van Śrīla Cakravartī Ṭhākura veel van dergelijk verbijsterende voorvallen plaatsgehad.

Op deze manier weerlegde Śrīla Cakravartī Ṭhākura de theorie van *svakīyā* en vestigde de waarheid van zuivere *parakīyā* – een prestatie, die van groot belang is voor de Gauḍīya Vaiṣṇava's.

Niet alleen beschermde Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura de integriteit van de Śrī Gauḍīya Vaiṣṇava *dharma*, maar hij herstelde tevens zijn invloed in Śrī Vṛndāvana. Iedereen, die deze overwinning evalueert, wordt verslagen door verwondering over zijn ongewone intellect. Gauḍīya Vaiṣṇava *ācārya*'s hebben het volgende vers gecomponeerd als lofzang op zijn buitengewone verdienste.

*viśvasya nātharūpo 'sau bhakti-vartma-pradarśanāt
bhakta-cakre varitativāt cakravarty ākhyayābhavat*

Hij wordt gekend bij de naam Viśvanātha, meester van het universum, want hij wijst op het pad van *bhakti* en hij is bekend als Cakravartī, hij rond wie de kring van geleerden circelt, want hij verkeert altijd binnen de kring (*cakra*) van zuivere toegewijden. Daarom is zijn naam Viśvanātha Cakravartī.

Ongeveer in 1754, op de vijfde dag van de wassende maan in de maand Māgha (januari-februari), toen Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura rond de honderd jaar was, verliet hij deze materiële wereld in Vṛndāvana, terwijl hij diep was verzonken in innerlijk bewustzijn. Zijn *samādhi* staat tegenwoordig naast de

tempel van Śrī Śrī Rādhā-Gokulānanda in Śrī Dhāma Vṛndāvana.

*De glorie en nalatenschap van Śrīla Viśvanātha Cakravartī
Ṭhākura*

Door in de voetsporen te volgen van Śrīla Rūpa Gosvāmī componeerde Śrīla Cakravartī Ṭhākura een overvloed aan transcendentale literatuur over *bhakti*, waarmee hij in deze wereld het diepste verlangen in het hart van Śrīman Mahāprabhu inlost. Hij weerlegde tevens foute conclusies, die waren gekant tegen het authentieke pad van Śrī Rūpa Gosvāmī (*rūpānuga*) en wordt dientengevolge in de Gauḍīya Vaiṣṇava gemeenschap geëerd als een illustere *ācārya* en een gezaghebbende, zelfgerealiseerde ziel. Hij is vermaard als een groot transcendentaal filosoof en dichter, en als een *rasika* toegewijde.

Een Vaiṣṇava dichter, Kṛṣṇa dāsa, heeft de volgende regels geschreven bij de conclusie van zijn vertaling van *Mādhurya-kādambinī* van Śrīla Cakravartī Ṭhākura.

*mādhurya-kādambinī-grantha jagata kaila dhanya
cakravartī-mukhe vaktā āpani śrī-kṛṣṇa-caitanya*

Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura heeft de hele wereld gezegend door *Mādhurya-kādambinī* te schrijven. In werkelijkheid heeft Śrī Kṛṣṇa Caitanya Mahāprabhu dit werk gesproken door de mond van Śrīla Cakravartī Ṭhākura.

*keha kahena-cakravartī śrī-rūpera avatāra
kaṭhina ye tattva sarala karite pracāra*

Sommigen zeggen, dat Śrīla Cakravartī Ṭhākura een incarnatie is van Śrīla Rūpa Gosvāmī. Hij beheerst de kunst om complexe waarheden te beschrijven op een gemakkelijk te begrijpen manier.

*ohe guṇa-nidhi śrī-viśvanātha cakravartī
ki jāniba tomāra guṇa muṇi mūdha-mati*

O oceaan van zegen, Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura. Ik ben een dwaas, dus hoe kan ik uw kwaliteiten begrijpen? (Weest u zo goed om uw transcendentale kwaliteiten in mijn hart te openbaren. Dit is mijn gebed aan uw lotusvoeten.)

Er zijn weinig Gauḍīya Vaiṣṇava *ācārya*'s, die zoveel boeken hebben geschreven als Śrīla Cakravartī Ṭhākura. De volgende uitspraak met betrekking tot drie van zijn boeken wordt tot vandaag de dag door Vaiṣṇava's aangehaald, "*kiraṇa-bindu-kaṇā, ei tina viye vaiṣṇavapanā* – Na deze drie boeken op de juiste wijze te hebben begrepen, *Uj्ज्वाला-nīlamanī-kiraṇa, Bhakti-rasāmṛta-sindhu-bindu* en *Bhāgavatāmṛta-kaṇā*, kan men zeggen een Vaiṣṇava te zijn."

Hieronder staat een lijst van zijn boeken, commentaren en gebeden, die een schat aan onvergelijkbare rijkdom bevatten van de devotionele literatuur van Gauḍīya Vaiṣṇava's.

- 1) *Vraja-rīti-cintāmaṇi*
- 2) *Śrī Camatkāra-candrikā*
- 3) *Śrī Prema-samputa (khaṇḍa-kāvyaṃ)*
- 4) *Gītāvalī*
- 5) *Subodhinī* (commentaar op *Alaṅkāra-kaustubha*)
- 6) *Ānanda-candrikā* (commentaar op *Śrī Ujjvala-nīlamanī*)
- 7) Commentaar op *Śrī Gopāla-tāpanī*
- 8) *Stavāmṛta-laharī*, waaronder:
 - a) *Śrī Guru-tattvāṣṭakam*
 - b) *Mantra-dāṭṭ-gurorāṣṭakam*
 - c) *Parama-gurorāṣṭakam*
 - d) *Parātpara-gurorāṣṭakam*
 - e) *Parama-parātpara-gurorāṣṭakam*
 - f) *Śrī Lokanāthāṣṭakam*
 - g) *Śrī Śacīnandanāṣṭakam*
 - h) *Śrī Svarūpa-caritāmṛtam*
 - i) *Śrī Svapna-vilāsāmṛtam*
 - j) *Śrī Gopāladevāṣṭakam*
 - k) *Śrī Madana-mohanāṣṭakam*
 - l) *Śrī Govindāṣṭakam*
 - m) *Śrī Gopināthāṣṭakam*
 - n) *Śrī Gokulānandāṣṭakam*
 - o) *Svayam-bhagavattāṣṭakam*
 - p) *Śrī Rādhā-kuṇḍāṣṭakam*
 - q) *Jaganmohanāṣṭakam*
 - r) *Anurāgavallī*
 - s) *Śrī Vṛndādevyāṣṭakam*
 - t) *Śrī Rādhikā-dhyānāmṛtam*
 - u) *Śrī Rūpa-cintāmaṇiḥ*
 - v) *Śrī Nandīśvarāṣṭakam*

- w) *Śrī Vṛndāvanāṣṭakam*
 x) *Śrī Govardhanāṣṭakam*
 y) *Śrī Saṅkalpa-kalpadrumaḥ*
 z) *Śrī Nikuṅja-keli-virudāvalī (virutkāvyā)*
 aa) *Surata-kathāmṛtam (āryaśatakam)*
 bb) *Śrī Śyāma-kunḍāṣṭakam*
- 9) *Śrī Kṛṣṇa-bhāvanāmṛtam Mahākāvyaṃ*
 10) *Bhāgavatāmṛta-kaṇā*
 11) *Ujjvala-nīlamanī-kiraṇa*
 12) *Bhakti-rasāmṛta-sindhu-bindu*
 13) *Rāga-vartma-candrikā*
 14) *Aiśvarya-kādambinī* (niet beschikbaar)
 15) *Mādhurya-kādambinī*
 16) Commentaar op *Bhakti-rasāmṛta-sindhu*
 17) Commentaar op *Ānanda-vṛndāvana-campū*
 18) Commentaar op *Dāna-keli-kaumudī*
 19) Commentaar op *Śrī Lalita-mādhava-nāṭaka*
 20) Commentaar op *Śrī Caitanya-caritāmṛta* (incomplete)
 21) Commentaar op *Śrī Brahma-saṃhitā*
 22) *Sārārtha-varṣiṇī* commentaar op *Śrīmad Bhagavad-gītā*
 23) *Sārārtha-darśinī* commentaar op *Śrīmad-Bhāgavatam*

Mijn hooggeëerde Śrī Gurudeva, *ācārya-keśarī aṣṭottaraśata Śrī Śrīmad Bhakti Prajñāna Keśava Gosvāmī Mahārāja*, is de hoeder van de *Śrī Gauḍīya sampradāya* en de stichter-*ācārya* van de *Śrī Gauḍīya Vedānta Samiti* en van de *Gauḍīya maṭha's* gevestigd onder zijn auspiciën. Hij publiceerde behalve zijn eigen boeken de boeken van Śrīla Bhaktivinoda Ṭhākura en andere,

voorgaande *ācārya's* in het Bengaals. Vandaag de dag worden door zijn hartgrondige verlangen, zijn geestdriftige zegeningen en zijn grondeloze genade boeken gedrukt in het Hindi, de nationale taal van India, zoals de volgende, *Jaiva-dharma*, *Śrī Caitanya-śikṣāmṛta*, *Śrī Caitanya Mahāprabhu ki Śikṣā*, *Śrī Śikṣāṣṭaka*, *Bhakti-rasāmṛta-sindhu-bindu*, *Ujjvala-nīlamanī-kiraṇa*, *Bhāgavatāmṛta-kaṇā*, *Śrī Gīta-govinda*, *Bhajana-rahasya*, *Gauḍīya-gīti-guccha*, *Śrīmad Bhagavad-gīta*, *Śrī Venú-gīta*, *Bhakti-tattva-viveka*, *Vaiṣṇava-siddhānta-mālā*, *Śrī Brahma-saṁhitā*, *Rāga-vartma-candrikā*, *Śrī Bṛhad-bhāgavatāmṛtam*, *Gauḍīya-kaṇṭhahāra* en *Śrī Prema-sampūṭaḥ*. Geleidelijk aan zullen ook andere boeken worden uitgegeven.

Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura componeerde dit boek in het Sanskriet en veel uitgaven zijn sindsdien uitgebracht in het Bengaals. Hiervan is degene, die is vertaald en uitgebracht door Śrī Hari-bhakta dāsa van Śrī Dhāma Vṛndāvana vooral vol transcendentale stemmingen, en de taal, waarin het is geschreven, is gemakkelijk te begrijpen. Deze vertaling uit het Hindi is gebaseerd op de uitgave van Śrī Hari-bhakta dāsa.

Ik vertrouw erop, dat *rasdika* en *bhāvuka sādḥaka's* en *sādḥaka's* op het pad van *rāgānuga-bhakti*, die graag *vraja-rasa* willen proeven, grote eerbied voor dit boek hebben. Getrouwen, die dit boek bestuderen, zullen in staat zijn om de *prema-dharma* van Śrī Caitanya

Mahāprabhu binnen te gaan, de eeuwige, transcendente religie van zuiver bovenzinnelijke, liefdevolle dienst aan Śrī Kṛṣṇa.

Moge mijn meest eerbiedwaardige Śrīla Gurupāda-padma, de belichaming van het mededogen van de Allerhoogste, zijn overvloedige genade over me heen-storten. Op die manier word ik in toenemende mate gekwalificeerd om met mijn dienst zijn diepste wens te vervullen. Dit is mijn nederige gebed aan zijn lotusvoeten, die *prema* kunnen verlenen.

Vanwege de snelheid, waarbij de druk van deze eerste uitgave tot stand is gekomen, kunnen er enkele kleine foutjes zijn binnengeslopen. We vragen de getrouwe lezers om ons van zulke fouten op de hoogte te stellen, zodat we ze bij de volgende druk kunnen corrigeren.

Aspirant voor een klein beetje genade van Śrī Hari, Guru en de Vaiṣṇava's,

nederig en onbeduidend,

Tridaṇḍibhikṣu Śrī Bhaktivedānta Nārāyaṇa,

Śrī Mokṣadā Ekādaśī, 11 december 2005

Nederlandse vertaling: 2017 Indirā dāśī

Publicatie: www.jayaradhe.nl